

GLÖM ALLT MEN INTE MIG

PHILOMÈNE GRANDIN

Glöm allt
men inte mig

ALBERT BONNIERS FÖRLAG

2016

– Din pappa bad mig ringa. Det är en massa journalister här, det vore nog bra om du kom så fort som möjligt.

– Vad är det som har hänt?

– Bob Dylan har fått Nobelpris.

Jag lämnar lunchen oäten på diskbänken. Hastar på mascara, cyklar dit det snabbaste jag kan. Tio minuter senare trampar jag upp den sista biten av Wollmar Yxkullsgatan. Ser på håll en liten kö utanför affären. Egentligen är det inte en affär, mer en lokal där pappa arrangerar konserter någon gång i veckan eller fikar med sina vänner. Jag tar av mig hjälmen innan jag når krönet. Känner mig fånigt viktig när jag parkerar cykeln: ”Här kommer dottern, hon som får gå före kön.” Genom affärens fönster ser jag att två skyddsänglar till grannar redan står vid pappas sida. När jag kliver in i lokalen berättar de att de har skrivit en kölista och sett till att journalisterna väntar utanför. Pappa sitter på sin tron, en hög skrivbordsstol i svart läder framför datorn. Egentligen är det en frisörstol som kan pumpas till olika lägen med foten, ännu en av alla gåvor han fått av vänner och bekanta. På huvudet bär han solhatt fast det är mitten

av oktober. Obekymrad av kamerablixtar och strålkastare hälsar han idag vänligt på alla som kliver in. Journalist efter journalist tar han emot. De lägger ut fällor, försöker få honom att säga något elakt men han låter sig inte fångas. Han skojar, jämför deras kameror, ropar högt på amerikanska:

– Vem av er har störst? Vem av er är smartast?

Hans breda judiska New York-dialekt fyller rummet. Jag känner igen hans humor, går in i det lilla pentryt bakom affären, letar efter ett glas bland travar av folkmusiktidningar, cd-skivor och disk. Hittar ett någorlunda rent och håller upp vatten inne på toaletten. Andas inte med näsan. Det pyttelilla rummets väggar är liksom affärens fulla av tavlor och affischer. Över toan hänger en inramad lapp jag skrev som tonåring: ”Herrar ombedes lyfta på locket då de kissar.” Ett rosa gem från åttiotalet sitter över ena hörnet på lappen. Mina skosulor klibbar fast i golvet.

Jag går tillbaka till den tillfälliga filmstudion. Passerar bokhyllor sprängfyllda med böcker och tidningsurklipp, ger pappa glaset och får genast en smällkyss i retur på kinden:

– Det här är min dotter, hur skulle jag överleva utan henne!

Mitt i snurren ringer Svenska Akademien på den fasta telefonen och vill ha Dylans nummer. Kvinnan som ringer, jag tror hon heter Sara, är kärv i tonen. Som en journalist av den värsta sorten. Hon vill ha numret, nu direkt. Jag ber henne ringa igen om fem

minuter. Hon ger sig inte. Jag lägger bestämt på luren, rotar bland gamla telefonböcker och mejl, letar bland nummer pappa skrivit med tjock tuschpenna rakt på väggen. Drar ut låda efter låda ur köpmansdisken som står mot den ena väggen. Jag tror den är kvar från tiden då lokalen var en mjölkbutik. Jag lyckas få fram några kontaktuppgifter men adresserna har skumma sifferkombinationer. Pappa har fullt upp med journalisterna och klagar över att alla ställer frågor på engelska:

– Jag har bott här i fyrtio år, jag kan prata svenska! Själv hoppar han hejvilt mellan de båda språken.

Några minuter senare ringer kvinnan från Akademien igen och jag har fortfarande inte hittat det hon söker. Pappa uppfattar samtalet och irriterar sig på att vi hela tiden blir störda. Han ropar att jag ska be dem dra åt helvete. Än en gång tvingas jag lägga på luren och jag hör honom dra sin story för hundra gången:

– Dylan gick in i affären, han började spela och så blev vi vänner, det tog väl tretton minuter. Sedan skrev han två låtar till mig.

Han tar en klunk av vattnet.

– Jag var den första som såg till att han fick spela på ett stort ställe. Därför litade han på mig. När jag hyrde Carnegie Hall sa folk: ”Are you crazy!”

Pappa härmar hur de gjorde stora ögon och gapade:

– Men jag sa bara: ”Den här killen är den bästa jag någonsin hört.” Och jag skojar inte om sånt.

Till sist har journalisterna fått svar på sina frågor och jag har hittat de rätta kontaktpuppgifterna till Dylans manager. Jag skickar dem via sms till akademidamen.

Ett dygn senare har Dylan fortfarande inte svarat på om han vill ta emot priset. Han är knäpptyst. Till DN säger Svenska Akademien att de i alla fall fått kontakt med Dylans agent. Han ska ha hälsat att "han inte vet om, eller när, artisten tänker kommentera priset". Tydligt hade Dylan sovit inför en konsert när beskedet skulle framföras och han fick inte väckas.

Pappa däremot gick upp vid 06.00 morgonen därpå för att åka till en direktsändning i Sveriges Radio. Han fixade att ställa väckarklockan, klä på sig och ta sig ner i tid till taxin. När det gäller, då kan han.

Medan jag äter frukost med barnen sätter jag på radion. Det är en sådan där gammal med antenn och rattar, står bland barnteckningar, tidningar och frukt i fönstret. Min dotter Natasha knaprar cornflakes och matar samtidigt nallen, jag smeker henne över kinden. Så rund och go. Hon fick namnet efter en roll jag spelade i "Krig och fred" för många år sedan. Nikolai, min son med guldskenslockar, blippar på mobilen, strax kommer han springa till skolan. Tyvärr är han för stor nu för klappar eller kramar. Lasse mal kaffebönor, när de virvlar mot knivar låter det som om köket är på väg att sprängas. Jag anstränger

mig för att höra pappas djupa röst i radion. Lyckas uppfatta hur programledaren frågar:

– Så Izzy, vad tänker du kring att Dylan ska tilldelas Nobelpriset?

Pappa svarar utan tvekan:

– Han borde fått det för trettio år sedan!

Det kunde ha gått precis hur som helst.

Någon timme senare möter jag honom i affären, han står lutad mot affärsdörren och väntar på att jag ska komma. Han är lugn men ivrig, vill dricka kaffe. I armkrok går vi till vårt favoritcafé på St. Paulsgatan.

Jämte varandra, på höga barstolar, sitter vi intill fönstren. Tittar ut, iakttar folk som passerar på gatan. Jag klappar honom över ryggen. Värme genom skjortan. Han är mindre nu. Han som var störst.

1980

Jag är sex år och vi ligger i gräset på Mariatorget. Så gör vi ofta. Pappas mörkblå kavaj är vår filt. Han ligger på mage och skriver med små bokstäver i sin dagbok. Jag lutar huvudet mot hans rygg och tittar i min serietidning. Man kan köpa dem för bara två kronor i en affär runt hörnet. De ser nästan ut som nya. Gräset kliar lite mot mina ben och armar.

Vi ligger så i en timme eller två. Ibland går jag iväg en stund och gungar, doppar fötterna i fontänen. Ibland somnar jag eller pappa. Sedan borstar han av kavajen och vi går till affären.

Affären. Butiken. The Store. Har alltid funnits, ända sedan jag var bebis. Ett andra hem, pappas lokal. Han knattrar på skrivmaskinen, klipper och klistrar sin folkmusiktidning. Sid 1, 2, 3, 4. Jag ritar. Det finns folkmusikböcker. Överallt. Pappas bibliotek. Höga bokhyllor, konsertaffischer och foton på alla väggar. Saxar, tejp och limstift. Han klipper ut artiklar från Dagens Nyheter, Svenska Dagbladet, Aftonbladet och Expressen. Och så utländska om han får tag på dem. Och så utländska om han får tag på dem. Klistrar upp allt på papper, skriver datum och sätter in i pärmar. Det finns pärmar för folkmusik, Dylan, kriget i

Kambodja och konflikten mellan Israel och Palestina. Jag gör en egen tidning, lånar pappas klisterkladdiga pennor, ljusbord och linjaler.

Ofta ställer han upp dörren med guldkängan han fått av DN På Stan. Jag vet inte riktigt varför han fick den. Det har nog med affären och folkmusik att göra. Den ser ut som en trasig Charlie Chaplin-känga, sulan har liksom lossnat från skon och man ser spikar som tittar fram i glipan. Den är av guld och till och med skosnörena är förgyllda. Jag brukar bära runt på den, den väger flera kilo.

Ibland kommer det in någon. Oftast gubbar. De frågar om en skiva eller någon bok, om det är sant att pappa känner Dylan. Pappa suckar. Det finns inte mycket han säljer, bara lite skivor och något instrument, men hans tidning borde de åtminstone köpa. Den kostar bara fem kronor. Han skriker:

– Ni borde stötta mig!

Om de inte handlar något kastar han ut dem och vi ser hur de chockat går ner för gatan.

Tre stora butiksfönster vetter ut mot trottoaren och det enorma träd som ger skugga när det är sommar.